

28 APR 2023

31

28/3/23

आरोग्य सेवा आयुक्तालय
(महाराष्ट्र राज्य)

D-23022812

“आरोग्य भवन”, सेंट जॉर्जस रुग्णालय आवार, पी. डिमेलो रोड, मुंबई - ४०० ००१

दूरध्वनी	२२६२१०४१-४६	Website : http://maha-arogya.gov.in
निर्देशक (वैयक्तिक)	२२६२१००६	Email : jdhs03@gmail.com
महसंचालक (रुग्णालये-राज्यस्तर)	२२६११४०१	Email : miscell@rediffmail.com
क्र.संआसे/कक्ष-टय/टि-१/वेबप्र/वाजवी समिती/२७०-३३२/२०२३.		
दिनांक :- २३ फेब्रुवारी, २०२३.		

विषय - वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्ती देयके सादर करणेबाबत.

संदर्भ - शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.बैठक२०१३/प्र.क्र.३५३/१३/साकावि-२,
दि. ०४ एप्रिल, २०१४.

३१
२९/३/२३ सा.महोदय,

शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.बैठक २०१३/ प्र.क्र.३५३/ १३/ साकावि-२, दि. ०४.०४.२०१४ अन्वये शासन निर्णय दि. ११.०३.२००५ मधील परिच्छेद ३(३) नुसार विहित तरतुदीत न बसणा-या प्रकरणी काही अपवादात्मक परिस्थितीत विशेष बाब म्हणून वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीस मान्यता द्यावयाची असल्यास अशा प्रकरणांवर निर्णय घेण्यासाठी मा.अपर मुख्य सचिव (आरोग्य) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. सादर समितीमध्ये वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीचा वाजवी खर्च किती घ्याबाबतही काही प्रकरणे समितीसमोर सादर करण्यात येतात. प्रत्येक हॉस्पिटलचे दर वेगवेगळे असल्याने अशा प्रकरणी मा. प्रधान सचिव (आरोग्य) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या बैठकीमध्ये निर्णय होऊ शकत नाही, अशा प्रकरणांत वैद्यकीय खर्चाचा वाजवीपणी ठरविण्यासाठी आरोग्य सेवा आयुक्तालयाच्या स्तरावर वाजवी समिती गठीत करण्यात आलेली आहे.

वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्ती प्रकरणांचा वाजवीपणा ठरविण्यासाठी मंत्रालयीन सर्व विभागांमार्फत तसेच पोलीस खात्यांतर्गत पोलीस महासंचालक, पोलीस आयुक्त, पोलीस उपायुक्त यांचे विविध कार्यालयांकडून वाजवी समितीसमोर प्रकरणे प्राप्त होतात. प्राप्त प्रकरणांची छाननी केली असता रुपये ३.०० लक्ष वरील जवळपास सर्व वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्तीची प्रकरणे समितीच्या अभिप्रायार्थ सादर केली जातात. त्यामुळे आरोग्य सेवा आयुक्तालयाकडे प्राप्त होणा-या प्रकरणांची संख्या ही फार मोठी आहे. प्राप्त प्रकरणांची संख्या व समितीमार्फत निकाली काढता येवू शकणा-या प्रकरणांची संख्या यांचे प्रमाण व्यस्त असल्याने आरोग्य सेवा आयुक्तालय स्तरावरून निकाली काढण्यास अडचणी निर्माण होत आहेत. परिणामी कोर्ट कसेस, मा.लोकायुक्त प्रकरणे यांची संख्या वाढण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

C/PAA/Circular

Page 77

२९/३/२३
पोलीस. नोड
पोलीस. क्लॉक

शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग दि. १७ जानेवारी २०२३ अन्वये रु. ५,००,०००/- पेक्षा जास्त रक्कमेच्या वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार मंत्रालयीन प्रशासकिय विभाग प्रमूखांना आहेत. तसेच रु. ३.०० लाख ते रु. ५.०० लाख वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार विभाग प्रमूखांना व रु. ३.०० लाख पर्यन्तच्या रक्कमेच्या वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्तीबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार प्रादेशिक विभाग प्रमूखांना आहेत.

समितीकडे प्राप्त होणा-या वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्ती प्रकरणांबाबत वाजवी समितीच्या सदस्यांनी चर्चा करून वाजवीपणे ठरविण्यासाठी विविध सेवांचे दर निश्चित करण्यात आलेले आहेत. सदर दरांनुसार प्रकरणांचा वाजवी पणा ठरविण्यात येतो. (सोबत वाजवी समितीने दराबाबत निश्चित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना जोडण्यात आलेल्या आहेत)

त्वानुसार आपणांस कळविण्यात येते की, शासन निर्णय दि. १७ जानेवारी, २०२३ मधील मार्गदर्शक सूचनांनुसार तसेच वाजवी समितीने निश्चित केलेल्या सोबत जोडलेल्या मार्गदर्शक सूचनांच्या आधारे वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्तीची प्रकरणे निकाली काढण्याबाबत आपल्या स्तरावरून उचित कार्यवाही करण्यात यावी.

तसेच आजार व उपचारार्थ झालेला खर्च याबाबत विसंगती घाटत असेल अशी शंकास्पद प्रकरणे अभिप्रायार्थ आरोग्य सेवा आयुक्तालयातील वाजवी समितीकडे पाठविण्यात यावीत.

मा.आयुक्त आरोग्य सेवा यांनी मान्य केलेल्या टिपणीनुसार

सह संचालक, आरोग्य सेवा
रुग्णालये-राज्यस्तर, मुंबई.

प्रति,

- १) मा. सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. सचिव, कौशल्य विकास, रोजगार, उद्योजकता विभाग, मुंबई.
- ३) मा. सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा. सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) मा. सचिव, इतर नागरिक, बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) मा. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) मा. सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) मा. सचिव, महसूल व घन दिनाम, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) मा. सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) मा. सचिव, कृषि व पशुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) मा. सचिव, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

भाजवी समिती - मार्गदर्शक सूचना

AmP

- १) शासकीय कर्मचा-याचे नांव
- २) कार्यालयाचे नांव व विभाग
- ३) रुग्णाचे नांव
- ४) आजार -
- ५) उपचारा घेतलेले रुग्णालय
- ६) उपचाराचा कालावधी
- ७) रुग्णालय शासनमान्य - आहे/नाही
- ८) रुग्णालय राज्यातील / राज्याबाहेरील
- ९) आजाराचे स्वरूप आकस्मिक / गंभीर
- १०) उपचाराचा प्रकार - वैद्यकीय / शस्त्रक्रिया / दोन्ही

समितीचा निर्णय

- वाचा - संदर्भ - १) शासन निर्णय दि. १९.०३.२००५. (औषधोपचार, वास्तव्य, सचिव समिती)
- २) शासन निर्णय दि. २८.०९.२०१६ (कॅन्सर उपचार)
 - ३) शासन पत्र दि. १५.०२.२०१६ (अॅन्जिओप्लास्टी / बायपास शस्त्रक्रिया)
 - ४) शासन निर्णय दि. २७ मार्च २०२० (विविध प्रत्यारोपण शस्त्रक्रिया)
 - ५) शासन निर्णय दि. १९ जुलै, २०२२. (नादेय बाबी)

(अ) आकस्मिक आजारा

- १) औषधोपचार खर्च - १० टक्के अनुज्ञेय - नादेय बाबीची वजाती करण्यात यावी (शासन निर्णय दि. १९ जुलै, २०२२)
- २) रुग्णालयातील वास्तव्य खर्च - आय.सी.यू./एन.आय.सी.यू./एच.डी.यू. - अनुज्ञेय रु. २,०००/- प्रति दिन.
इतर कक्ष - अनुज्ञेय रु. १,०००/- प्रति दिन.
- ३) डॉक्टर व्हिजिट फी - अनुज्ञेय रु. ५००/- प्रति व्हिजिट (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
- ४) Ventilator Charges - अनुज्ञेय रु. ३,०००/- प्रति दिन. (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
- ५) Oxygen Charges - अनुज्ञेय रु. ५००/- प्रति दिन. (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
- ५) शस्त्रक्रियेवरील खर्च - (संदर्भ - शासन निर्णय दि. २९.०८.२०१६)
Supra major Surgery - Surgeon Charges - Rs.८५,०००/- Anesthetic Charges - २२,०००/-,
Operation Theatre Charges - ३५,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
Major Surgery - Surgeon Charges - Rs.२५,०००/- Anesthetic Charges - १०,०००/-,
Operation Theatre Charges - २५,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
Minor Surgery - Surgeon Charges - Rs.१०,०००/- Anesthetic Charges - ४,०००/-,
Operation Theatre Charges - ९,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)

(ब) गंभीर आजार

- १) औषधोपचार खर्च - १० टक्के अनुज्ञेय - नादेय बाबींची वजाती करण्यात यावी (शासन निर्णय दि. १७ जुलै, २०२२)
 - २) रुग्णालयातील वास्तव्य खर्च - खाद्य, सी.यू./एन.आय.सी.यू./एच.डी.यू. - अनुज्ञेय रु. २,०००/- प्रति दिन.
इतर कक्ष - अनुज्ञेय रु. १,०००/- प्रति दिन.
 - ३) डॉक्टर व्हिजिट फी - अनुज्ञेय रु. ५००/- प्रति व्हिजिट (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
 - ४) Ventilator Charges - अनुज्ञेय रु. ३,०००/- प्रति दिन. (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
 - ५) Oxygen Charges - अनुज्ञेय रु. ५००/- प्रति दिन. (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)
- ५) शस्त्रक्रियेवरील खर्च - (संदर्भ - शासन निर्णय दि. २९.०८.२०१६)

Supra major Surgery - Surgeon Charges - Rs.८५,०००/- Anesthetic Charges - २२,०००/-,
Operation Theatre Charges - ३५,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)

Major Surgery - Surgeon Charges - Rs.२५,०००/- Anesthetic Charges - १०,०००/-,
Operation Theatre Charges - २५,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)

Minor Surgery - Surgeon Charges - Rs.१०,०००/- Anesthetic Charges - ४,०००/-,
Operation Theatre Charges - ९,०००/- (लागू असेल तेव्हा - कमाल मर्यादा)

६) Angioplasty - (शासन पत्र दि. १५.०२.२०१६)

Stent Charges - Rs. ७०,०००/- per stents, Cardiologist Fees - १०,०००/-,

O.T.Charges - १०,०००/- (Non Recognised Hospital).

७) C.A.B.G. - (Non Recognised Hospital).

Cardiac Surgeon Charges - Rs.३०,०००/- Anesthetic Charges - १०,०००/-,

Operation Theatre Charges - १०,०००/-

(Recognised Hospital).

Cardiac Surgeon Charges - Rs.८५,०००/- Anesthetic Charges - २२,०००/-,

Operation Theatre Charges - ३५,०००/-

८) कॅन्सर

शासनमान्य रुग्णालय -

१) औषधोपचार खर्च - १० टक्के अनुज्ञेय - नादेय बाबींची वजाती करण्यात यावी (शासन निर्णय दि. १७ जुलै, २०२२)

२) वास्तव्य खर्च - शासन निर्णय दि. १९.०३.२००५ नुसार परिगणना करण्यात यावी.

शासनमान्य नसलेले रुग्णालय - शासन निर्णय दि. २८ सप्टेंबर २०१६)

१) औषधोपचार खर्च - केमोथेरपी खर्च - सर्व प्रकारच्या औषधांचा खर्च अनुज्ञेय

२) वास्तव्य खर्च - शासन निर्णय दि. १९ मार्च, २००५ - तक्ता (ब)

३) प्रयोगशाळा व इतर तपासण्याचे शुल्क - पूर्वीप्रमाणे अनुज्ञेय (१० टक्के)

शस्त्रक्रियेवरील खर्च

Supra major Surgery - Surgeon Charges - Rs.८५,०००/- Anesthetic Charges - २२,०००/-,

Operation Theatre Charges - ३५,०००/-

Major Surgery - Surgeon Charges - Rs.२५,०००/- Anesthetic Charges - १०,०००/-,

Operation Theatre Charges - 24,000/-

Minor Surgery - Surgeon Charges - Rs. 90,000/- Anesthetic Charges - 8,000/-,

Operation Theatre Charges - 9,000/-

हेडिस्तान चार्ज - शासन निर्णयात दिलेल्या तक्त्यानुसार अनुज्ञेय.

१) प्रत्यारोपण शस्त्रक्रिया - शासन निर्णय दि. २७.०३.२०२० नुसार कार्यवाही करावी.

खर्च रु. ३,००,०००/- पेक्षा जास्त असल्यास शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.वेखप्र-२०१८/प्र.स.३८८/२०१८/राफायि-२, दि. ६ जून, २०१९ नुसार निर्णय घेण्याचे अधिकार मंत्रालयीन प्रशासकिय विभाग प्रमुखाने असल्याने, पुढील सचिव कार्यवाहीरतव मंत्रालयीन प्रशासकिय विभागास सादर करण्यात यावा.

सा. सचिव समितीसमोर सादर करावयाची प्रकरणे - (विहित तरतुदीत न बसणारे)

- १) आकस्मिक व गंभीर आजारांच्या यादीत नसलेल्या आजाराची प्रकरणे
- २) राज्याबाहेरील रुग्णालयात उपचार घेतलेली प्रकरणे
- ३) विहित मुदतीनंतर सादर केलेली प्रकरणे
- ४) प्रतिपूर्तीची रक्कम पुर्नविचारार्थ ठेवण्यात येणारी प्रकरणे.
- ५) गंभीर आजारावरील शासनमान्य नसलेल्या रुग्णालयात उपचार घेतलेली प्रकरणे - सदा. अॅन्जिओप्लास्टी, बायपास सर्जरी,